

Partycypacja w kontekście prowadzenia Miejsc Aktywności Lokalnej w Stalowej Woli

Dlaczego w Stalowej Woli w ramach działań związanych z modelową rewitalizacją z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej zdecydowano się na stworzenie 2 Miejsc Aktywności Lokalnej na rewitalizowanych obszarach – Osiedlu Rozwadów oraz Osiedlu Fabrycznym?

Zgodnie z diagnozą dokonaną przed złożeniem wniosku w konkursie na dotację „Modelowa Rewitalizacji Miast” uznano, że jednym z największych problemów Osiedla Fabrycznego oraz Osiedla Rozwadów jest niski poziom aktywności i integracji społecznej mieszkańców. Idea wdrożenia partycypacyjnego modelu współpracy zrodziła się z chęci wytworzenia kooperacji na linii władze miasta – społeczność lokalna. W rezultacie działań projektowych ma dojść do zwiększenia zaangażowania i współodpowiedzialności mieszkańców za decyzje na poziomie lokalnym. Działania rewitalizacyjne to szansa na wdrożenie nowoczesnego sposobu zarządzania sferą społeczno – gospodarczą na obszarach rewitalizowanych.

Działanie Miejsc Aktywności Lokalnej w kontekście partycypacji społecznej

W Stalowej Woli obecnie realizowany jest projekt **ZMIENIAM MIASTO – MODELOWY PROGRAM PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ** dla mieszkańców wpisujący się w zakres programu rewitalizacji. Składa się z:

- **INICJATYWY,**
- **SPOTKAŃ Z HISTORIĄ,**
- **IMPULSU DO ZMIAN.**

W swoim założeniu INICJATYWA opiera się na kreowaniu aktywności lokalnej poprzez współpracę z NGO realizującymi działania na obu obszarach rewitalizowanych - Osiedlu Rozwadów oraz Osiedlu Fabrycznym. Jedną ze składowych INICJATYWY obok **warsztatów w zakresie aktywizacji społeczno – gospodarczej** oraz **mikrograntów dla grup nieformalnych** z obszarów rewitalizowanych jest stworzenie, późniejsze koordynowanie

działania, a w rezultacie, po zakończeniu projektu oddanie w ręce mieszkańców (grupy nieformalne, NGO, liderzy) **prowadzenia dwóch Miejsc Aktywności Lokalnej** (po jednym na każdym z rewitalizowanych obszarów).

Czym jest Miejsce Aktywności Lokalnej zgodnie z założeniami projektowymi Modelowania kompleksowej rewitalizacji Stalowej Woli z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej?

MAL ma za zadanie integrować i aktywizować różne grupy mieszkańców (dzieci, osoby starsze, zagrożone wykluczeniem, NGO), rozwiązywać ich problemy i wzmacniać potencjały. W miejscu takim zatrudniony jest profesjonalny personel, który wspólnie z mieszkańcami wypracowuje koncepcje funkcjonowania miejsca i organizuje przestrzeń. Ma być to miejsce przyjazne mieszkańcom, otwarte na nowe pomysły, idee. Sprzyja nawiązywaniu relacji sąsiedzkich, aktywnemu spędzaniu wolnego czasu. Bezpłatnie działa na rzecz mieszkańców.

Oto jak o funkcjonowaniu oraz idei miejsca spotkań „Dmowskiego 11” działającego na Osiedlu Fabrycznym wypowiadają się sami jego koordynatorzy:

„Staramy się organizować działania, które faktycznie wpłyną na życie mieszkańców, tzn. pomogą im się rozwijać, zdobywać nowe umiejętności, poszerzać wiedzę. Chcemy wzmacniać społeczność lokalną i pobudzać aktywność społeczną mieszkańców poprzez rozwijanie miejsc sąsiedzkich i wspieranie oddolnych inicjatyw dla seniorów, rodzin z dziećmi, młodzieży i dorosłych.

Pragniemy kreować pozytywny wizerunek Stalowej Woli zarówno na zewnątrz, jak i w nas samych, aby mieszkańcy byli dumni z miejsca swojego pochodzenia, nie wstydzili się go i mieli poczucie, że marzenia można realizować wszędzie.”

Źródło: <http://www.dmowskiego11.pl/Miejsce>

Jak powstały Miejsca Aktywności lokalnej na obszarach rewitalizowanych?

Szerokie działania w tym zakresie rozpoczęto od ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań z zakresu rewitalizacji, których głównym celem była **praca na rzecz społeczności lokalnych oraz zbudowanie zespołów reprezentujących społeczności Osiedla Fabrycznego oraz Osiedla Rozwadów, a w rezultacie podpisanie Aktów Woli Współpracy z mieszkańcami obu osiedli.**

„Modelowanie kompleksowej rewitalizacji Stalowej Woli z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej” zwanego dalej Projektem, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Funduszu Spójności oraz budżetu państwa, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

W otwartym konkursie ofert wystartowały dwa stowarzyszenia, **Stowarzyszenie „Strefa Spotkań”** składając ofertę na realizację zadania publicznego na Osiedlu Fabrycznym - **„Zbudowanie zespołu reprezentującego społeczność Osiedla Fabrycznego”** oraz **Stowarzyszenie „Przyjazna Dłoń”** z ofertą na realizację zadania na Osiedlu Rozwadów - **„Rewitalizujemy wspólnie I”**. Oba stowarzyszenia musiały stworzyć miejsca, gdzie mogły animować społeczność lokalną, powoli rozpoznawać jej potrzeby i szukać wspólnych celów, drogi porozumienia oraz umożliwić współpracę z mieszkańcami organizatorom społeczności lokalnej. Powstały dwa Miejsca Spotkań dla lokalnych społeczności **„Dmowskiego 11”** oraz **Dom Parafialny „Miriam”**.

Z jakimi problemami musiały zmierzyć się stowarzyszenia tworząc Miejsca Aktywności Lokalnej?

- Stowarzyszenie „Strefa Spotkań” realizację zadania publicznego musiało zacząć od znalezienia miejsca realizacji zadania. Świetnym wyborem okazał się dawny sklep spożywczy „Julka”. „Osiedlowiec” z czasów PRL przy ul. Romana Dmowskiego 11, przekształcił się w „Dmowskiego 11” – Twoje Miejsce Spotkań. Dzięki wsparciu partnera Miejskiego Domu Kultury, firm oraz osób prywatnych udało się odnowić lokal i stworzyć miejsce przyjazne mieszkańcom, które od początku cieszyło się dużym zainteresowaniem.

„Dmowskiego 11” przed remontem

Źródło: <https://www.facebook.com/spotkaniadmowskiego/photos>

„Modelowanie kompleksowej rewitalizacji Stalowej Woli z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej” zwanego dalej Projektem, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Funduszu Spójności oraz budżetu państwa, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

**„Dmowskiego 11” po remoncie –
Oficjalne otwarcie „Parapetówka”**

Źródło: <https://www.facebook.com/spotkaniadmowskiego/photos>

- Miejsce Aktywności Lokalnej „Miriam” musiało zmierzyć się z problemem w wymiarze społecznym. Mieszkańcy Osiedla Rozwadów byli nieufni, niechętni do odwiedzania Miejsca Spotkań, hermetycznie zamknięci w swoich domach. Znacząco postawa rozwadowian zaczęła zmieniać się w chwili realizacji projektów mikrograntowych - „Mikrogranty dla Rozwadowa”, gdy mieszkańcy z sukcesem zaczęli realizować własne inicjatywy. Sala spotkań wreszcie na dobre stała się pełna ludzi i zaczęła tętnić życiem, zapachem świątecznych pierniczków i jarzynowej zupy.

**Wspólne pieczenie pierniczków
w Miejscu Spotkań „Miriam”**

Źródło: <https://www.facebook.com/prezes1978/photos>

„Modelowanie kompleksowej rewitalizacji Stalowej Woli z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej” zwanego dalej Projektem, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Funduszu Spójności oraz budżetu państwa, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Co działo się potem?

Współpraca ze stowarzyszeniami okazała się bardzo efektywna, były one realizatorami kolejnych zadań publicznych z zakresu rewitalizacji. W pierwszym etapie należało utrwalić powstałe w ramach realizacji pierwszych zadań z zakresu rewitalizacji struktury obywatelskie reprezentujące społeczność Osiedla Fabrycznego oraz Osiedla Rozwadów, w skład których weszli przedstawiciele sektora społecznego, publicznego i biznesu. W kolejnym etapie stowarzyszenia objęły swoim działaniem koordynowanie funkcjonowania Miejsc Aktywności Lokalnej, ale także kompleksowo przeprowadziły konkursy z mikrogrnatów. Na tym etapie rozpoczęto realizację kolejnej składowej INICJATYWY jaką są warsztaty z aktywizacji społeczno – gospodarczej, które stanowią wsparcie merytoryczne w realizacji inicjatyw oddolnych. Animatorzy oraz koordynatorzy MAL wypracowywali tematykę spotkań wspólnie z mieszkańcami w trakcie rozmów indywidualnych oraz spotkań diagnostyczno – konsultacyjnych i animacyjnych.

Jak teraz funkcjonują Miejsca Aktywności Lokalnej na obu obszarach?

Obecnie Miejsca Aktywności Lokalnej są dostępne dla lokalnych społeczności 24 godziny w tygodniu, głównie popołudniami oraz w weekendy, wtedy, gdy mieszkańcy mają więcej wolnego czasu i chcą go spędzać w atrakcyjnej formie. MAL-e proponują mieszkańcom cykliczne spotkania animacyjno – integracyjne adresowane do różnych grup wiekowych. Harmonogramy działań są tworzone na bieżąco, wspólnie z mieszkańcami tak by jak najlepiej wyjść naprzeciw ich potrzebom oraz oczekiwaniom. Na Osiedlu Fabrycznym działa m.in. „Pacynkowo” – czyli teatralne zabawy improwizowane adresowane do dzieci, rodziców i dziadków.

Źródło: <https://www.facebook.com/pg/spotkaniadmowskiego/photos>

„Modelowanie kompleksowej rewitalizacji Stalowej Woli z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej” zwanego dalej Projektem, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Funduszu Spójności oraz budżetu państwa, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Na Osiedlu Rozwadows prowadzone są „Warsztaty Komputerowe dla Seniorów”. Odbývają się też jednorazowe wydarzenia – akcje, np. „Piknik Rodzinny w Rozwadowie”, czy Akcja Andrzejkowa- „Potańcówka z Kachną i Jędrkiem” - rodzinne andrzejki na Osiedlu Fabrycznym.

Piknik rodzinny w Rozwadowie

Źródło: Dokumentacja fotograficzna z realizacji zadania publicznego z zakresu rewitalizacji realizowanego przez Stowarzyszenie „Przyjazna Dłoń”, pt. „Rewitalizujemy Wspólnie II”

Przestrzenie obu MAL-i są bezpłatnie udostępniane na potrzeby mieszkańców. Każdy zainteresowany może zgłosić chęć prowadzenia warsztatów, spotkań tematycznych zwrócić się z prośbą o pomoc w wcieleniu idei w życie lub po prostu przyjść, napić się kawy i porozmawiać z sąsiadem. Miejsca Aktywności Lokalnej wspierają organizację spotkań edukacyjno – konsultacyjnych oraz opiniotwórczych w obszarze działań rewitalizacyjnych, aktywnie współpracują z organizacjami pozarządowymi, instytucjami oraz lokalnymi liderami celem nawiązania partnerstwa na rzecz prowadzenia Miejsc Spotkań po zakończeniu działań projektowych.

„Modelowanie kompleksowej rewitalizacji Stalowej Woli z wykorzystaniem narzędzi partycypacji społecznej” zwanego dalej Projektem, dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Funduszu Spójności oraz budżetu państwa, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Praktyka przekazania koordynowania konkursów na realizację mikrograntów w ręce NGO okazała się bardzo trafnym rozwiązaniem. Po sukcesie pierwszych edycji „Grantów Fabrycznych” oraz „Mikrograntów dla Rozwadowa” stowarzyszenia obecnie realizują konkursy, gdzie łączna kwota dotacji wynosi 38 tys. zł.

Co przyczynia się do efektywnego funkcjonowania Miejsc Aktywności Lokalnej?

- **TORZSAMOŚĆ MIEJSCA** - Prowadzenie Miejsc Aktywności Lokalnej w lokalach dobrze znanych mieszkańcom, miło kojarzonych, pełniących znaczącą funkcję w przeszłości oraz dostosowanych do potrzeb różnych grup wiekowych oraz osób z dysfunkcjami.
- **CIĄGŁOŚĆ DZIAŁANIA** – budowanie Miejsc Aktywności Lokalnej od podstaw w ramach realizacji zadań publicznych przez te same stowarzyszenia sprzyja lepszemu poznaniu potrzeb lokalnych społeczności, wypracowaniu metod współpracy, wzrostowi wzajemnego zaufania.
- **KADRA** – w Miejscach Aktywności Lokalnej na obu obszarach działają koordynatorzy oraz animatorzy odpowiedzialni za prowadzenie zajęć oraz za kontakty z mieszkańcami i doradztwo. Są to ludzie o wysokich kwalifikacjach, posiadający doświadczenie w pracy z mieszkańcami na rzecz rewitalizacji społecznej oraz podchodzący do swoich zadań z pasją i zaangażowaniem.
- **WSPÓŁPRACA** z Referatem Centrum Rewitalizacji. Miejsca Aktywności Lokalnej pozostają w stałym kontakcie z Referatem Centrum Rewitalizacji, na bieżąco informują o swoich działaniach. Mogą liczyć na pomoc prawną oraz merytoryczną. W ramach koordynacji Referat Centrum Rewitalizacji prowadzi okresowe kontrole merytoryczne oraz finansowe, aktywnie uczestniczy w działaniach MAL-i. Stowarzyszenia prowadzą sprawozdawczość częściową oraz końcową w ramach realizacji zadań publicznych.
- **WSPÓŁDZIAŁANIE** z instytucjami (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Dom Kultury, Muzeum Regionalne w Stalowej Woli, szkoły, przedszkola, parafie) oraz organizacjami pozarządowymi i lokalnymi liderami celem wymiany doświadczeń i wspólnej organizacji wydarzeń na rzecz lokalnej społeczności.

- **KOOPERACJA** przy realizacji tożsamyh działań pomiędzy dwoma Miejscami Aktywności Lokalnej (działania związane z kompleksową obsługą mikrograntów na obu obszarach koordynuje ten sam animator lokalny).
- **PRACA ZGODNIE Z IDEA** tworzenia Miejsc Aktywności Lokalnej przez mieszkańców i dla mieszkańców.
- **OTWARTOŚĆ** – Miejsca Aktywności Lokalnej są otwarte na każdą grupę społeczną oraz mieszkańców w każdym wieku przy jednoczesnym zachowaniu wzajemnego szacunku i stosowaniu się do reguł panujących w MAL.
- **PERSPEKTYWISTYCZNE MYŚLENIE** – efektem końcowym realizacji zadań publicznych z zakresu rewitalizacji ma być zawiązanie partnerskich porozumień na obu osiedlach w wyniku, których powstaną grupy inicjatywne złożone m.in. z grup nieformalnych, NGO oraz liderów społeczności lokalnej, które po zakończeniu realizacji zadań z zakresu rewitalizacji będą samodzielnie prowadzić Miejsca Aktywności Lokalnej.

Monika Samulak

Koordynator projektu ds. społecznych

w obszarze pomocy społecznej

e-mail: msamulak@stalowawola.pl